

דרושה אישיות צעירה ודינאמית, הנהנית מאמון הדור הצעיר, בעלת לב פתוח לבעיות השלום והבנה יסודית בענייני בטחון

המנועמד: יצחק רבין

מדוע: אנו דוגלים בהתמודדות בין ה- מועמדים הריאליים, והכרעה שתמסור את השלטון בידי ראש-ממשלה שיכהן לתקופה ארוכה, ולא יהיה ראש-ממשלה לתקופת-מעבר בלבד.

על כך העיר הנשיא — מבלי להתייחס לעצם הרעיון של הקדמת הבחירות: „אבי הרעיון (של השארת יגאל אלון כראש-ממשלה עד לבחירות) היא, בעצם, אמא“. כלומר: גולדה מאיר.

„היא הציעה זאת, אבל הצעתה לא התקבלה. יגאל אלון גם לא הציג את מועמדותו, כך שאי-אפשר היה להצביע עליה.“

אשר להצעתנו השנייה, בעלת האופי ההפגנתי יותר, בדבר הטלת הרכבת ה- ממסלה על יצחק רבין, העיר הנשיא: „הרי אינו מועמד.“

★ ★ ★

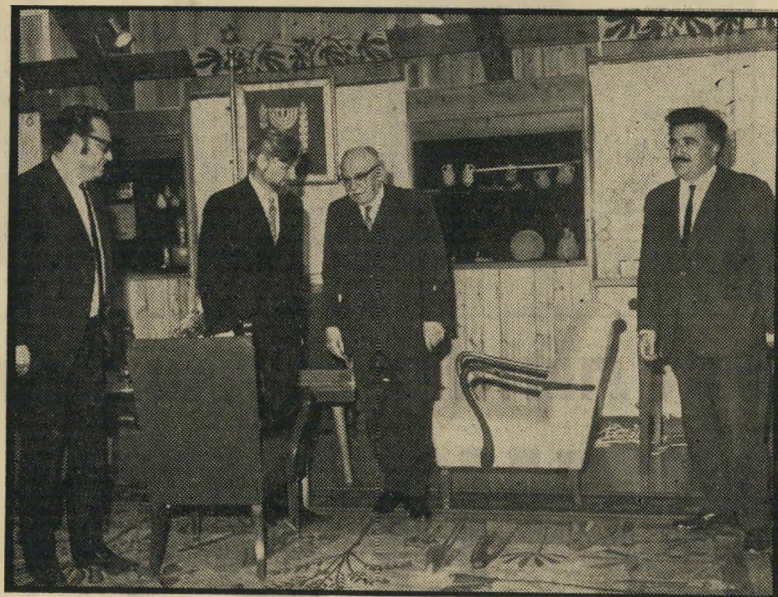
תוך כדי שיחה, רשם הנשיא את תמיצת הצעותינו בפינקס קטן, למרות ש- קצריגית אשר ישבה מן הצד רשמה את כל מהלך השיחה. גם את הדו-שיח ש- התפתח מהערותיו של שלום כהן, כי נצי- טרף להבא להתרגל לנוסחה הלשונית הבלתי-רגילה של „ראש הממשלה אמ- רה“, וראש הממשלה עשתה.“

„קיימת במקורות המילה ראשה“, השיב הנשיא. „כתוב, והוציא את האבן הראשה“. אבל אני חושב שאנחנו נש- תמש במושג ראש-הממשלה, ולא ראשת- הממשלה... יתרגלו לצירוף, ראש-הממ- שלה אמרה, ראש הממשלה עשתה... הרי אומרים ישראל עשתה, וישראל הוא זכר.“

היה ברור, כמובן, שאין בכוחה של סיעת-היחיד שלנו לעמוד על הצעותיה. לכן ראינו במעמד זה בעיקר הזדמנות להביע את דעתנו העקרונית על מהות סידר-השלטון, ואמונתנו שיש לפרק את ממשלת-הליכוד, המונעת קבלת הכ- רעות ברורות על עתיד השטחים וה- שלום.

לפרידה הרים הנשיא כוסית ברכה, אליה הצטרפו גם שלום: „לחיים. לחיי המדינה. למען השלום.“

חשוב, אנו סבורים כי המועמד היחיד המתאים לכל התכונות האלה הוא רב-אלוף יצחק רבין, רמטכ"ל מלחמת ששת-הימים והשגריר הנוכחי בארצות-הברית. אף אם מחייב הדבר שינוי בחוקי-סדר-הממשלה, מאחר שאינו חבר-כנסת, אנו סבורים כי הנימוקים למען מועמדותו של יצחק רבין הם כה חזקים, עד כי אינטרס המדינה מתי-

כהן, אבנרי וזכרוני אצל נשיא המדינה

יב לסלק את כל המכשולים למועמדות זו.

★ ★ ★

למעשה היתה הנקודה הפורמאלית העיקרית של הצעתנו: הקדמת מועד הבחירות והשארת הממשלה הנוכחית על כנה כממשלת-מעבר. אף הסברנו

ביום שני בצהריים הגיע תורה של סיעת „העולם הזה — כוח חדש“ להתקבל עלידי נשיא המדינה, להתייעצות על הקמת הממשלה החדשה. שלא כמו בהתייעצות הראשונה, למחרת הבחירות לכנסת, כאשר הופעתי אני לבדי, התייצבה הפעם מישלחת מטעם תנועת „העולם הזה — כוח חדש“, ובה, מלבדי, גם שלום כהן ואמנון זכרוני.

„הפעם באתם במלוא כוחכם“, העיר הנשיא בחיוך, כאשר קיבל אותנו בצרוף העץ ברחביה.

הנשיא פתח את השיחה ברוח טובה, שלוש שנים, זרקה השיבה בשערי. הוא הסביר כי בהתאם לגודל הסיעות, אנו הראשונה ברשימת סיעות-היחיד שהתי- קבלו להתייעצות.

ההצעה, שעמדנו להגיש לנשיא, נוסחה קודם לכן ואושרה עלידי הנהלת התנו- עה. וכך נאמר בה:

1. הקדמת הבחירות.

בחודשים הקרובים תעמוד המדינה בפני אתגרים חדשים וחמורים, המחייבים גישות חדשות והחלטות ברורות. לאור מצב זה שולל אינטרס המדינה את קיומה של ממשלה שתהיה, במהותה, ממשלת-מעבר.

אנו סבורים, על כן, שיש להקדים את הבחירות לכנסת השביעית, ולקיימן בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מאשר תוך עשרה שבועות.

2. פירוק הליכוד הלאומי.

קיומה הממושך של ממשלת-ליכוד-לאומי מחבל בסדר-היחיים של דמוקרטיה פרלמנ- טרית. יתר על כן, הוא מונע קבלת החל- טות המחייבים על-פי האינטרס הלאומי. אנו מציעים, איסוף, כי הממשלה הבאה תייצג רוב המסוגל לקבל החלטות מדיניות עקרוניות, ללא המיסגרת המלאכותית של הליכוד הלאומי.

3. נגד מועמדות הגב' גולדה מאיר.

אין אנו סבורים כי חברת-הכנסת גולדה מאיר היא המועמדת המתאימה לראשת הממשלה בתקופה זו, המחייבת גישה חדשה וגמישה לבעיות הסיכסוך הישראלי- ערבי. לפיכך לא נוכל לתמוך במועמדותה, או בממשלה בראשותה.

4. התכונות הדרושות לראש-ממשלה.

הדרך הנכונה לבחירת ראש-ממשלה היא, לדעתנו, קביעת התכונות הדרושות, תוך התעלמות משיקולים מפלגתיים. אנו מאמין גם כי ראש-הממשלה הבא חייב להצטיין בתכונות הבאות:

- (א) עליו להיות אישיות צעירה ודינאמית, שתזכה בתמיכתו הפעילה של הדור הצעיר.
- (ב) עליו להיות בעל לב פתוח לגיי שות חרשות ולפתרונות חדשים, כך שיוכל להתמודד עם אתגרים חדשים, מבלי שתהיה לו עמדה נוקשה קבועה מזה שנים רבות.
- (ג) עליו להיות בעל הבנה יסודית לבעיות הסיכסוך הישראלי-ערבי, בעל נכונות לנקוט יוזמות-שלום חדשות ונוערות, בעל הרצון להעדיף שלום על החזקת-שטחים.
- (ד) עליו להיות בעל עבר ביטחוני, כדי שיוכל ליהנות מאמון בלתי- מסוייג של כל שלוחות מערכת הביטחון.
- (ה) עליו להיות בעל שם ומעמד בי- עולם.
- (ו) עליו להיות בעל נסיון דיפלומטי, ביחוד במוקד העולם ה- מערבי.
- (ז) עליו להיות שייך למפלגת-הרוב,

מבלי להיות מזוהה עם קבוצות לחץ ומאבק פנים-מפלגתי.

5. המועמד הרצוי:

רב-אלוף יצחק רבין.

אחרי בדיקת כל המועמדים הבאים ב-

נכבד את זכרו - ונחפש דרכים חדשות

חזון העליה השנייה ומעשיה — הרי הם רשומים על גוף הארץ, והם בסיס התייחון הלאומית היום. לוי אשכול היה הת- גלמות החזון הזה, ואחד מאבות המעשה.

המחדל הגדול של העליה השנייה היה טמון באי-היכולת להשתית את המעשה הגדול מלכת- חילה על שותפות בין שני עמי הארץ, לעצב עוד בראשית הדרך דפוסים מוצקים לשלום ולשותוף פעולה.

וכך, עם מותו של לוי אשכול, רחוקה הארץ מן השלום יותר מאשר ביום בו דרכה רגלו של לוי שקולניק לראשונה על אדמת ארץ-ישראל, לפני חמישים וחמש שנים. מותו של לוי אשכול מסמל סיומה של תקופה. דור דור ו- אתגרי, דור דור ותשובותיו. הפתרונות של דור אחד מצמיחים את האתגר לדור הבא אחריו. ההצלחות והכשלונות של האבות מעצבים את מיבחי-חיייהם של הבנים והנכדים.

החזון והמעשה של העליה השנייה יצרו את מציאות חיינו. מציאות זו מעמידה בפנינו את האתגר המרכזי של דורנו: השגת השלום בארצנו, הפיכת ישראל החופשית והריבונית לעובדת- יסוד המשולבת במרחב, והמעוגנת בתודעת עמיו.

לוי אשכול לא הגיע ליעד זה — ולא מיקרה הוא. האתגר של דורנו, דור ההתנחלות, חייב פתרונות שלא הובילו ליעד זה.

דורנו, דור הירושלים, חייב למצוא פתרונות חדשים, פתרונות שיסמנו ראשיתה של תקופה חדשה.

נכבד את זכרו של לוי אשכול, נכבד את מיפעל דורו, ונחפש דרכים חדשות לדור חדש, לתקופת חדשה, לתקופת השלום.

מעולם לא היה לנו קהל כזה להשמעת השקפת- עולמנו, כמו בישיבת-האבל של הכנסת במלאת שבי- עה ללוי אשכול ז"ל.

אולם המליאה היה מלא מפה אל פה. כל ה- מימסד היה שם. דויד בן-גוריון הקשיב יחד עם כמעט כל 120 חברי-הכנסת, השרים, הרמטכ"ל ואלופי צה"ל, שופטי בית-המשפט העליון, ושורה ארוכה של אישים אחרים — החל בנשיא המדינה וכלה בשגריר יצחק רבין. מאות אלפים במדינה הקשיבו לשידור החי ב"קול ישראל".

השעה לא היתה כזרה לפולמוס אקטואלי. אך גם לא רצינו להצטרף למקהלה הכללית של המס- פידים, החוזרים איש על דברי רעהו, בהללם את המידות הטובות של האיש לוי אשכול.

החלטנו להשמיע את גישתנו העקרונית למישטר הקיים תוך קביעת פרספקטיבה היסטורית. בפסד- קים קצרים, מאוזנים אך עקרוניים. אף מבלי לנצל את כל הזמן שעמד לרשותנו. היה זה נסיון לאמר את כל התורה על רגל אחת — בצורה בלתי- מעליבה ובלתי-מתפשרת כאחת. היה זה, כמובן, ה- נאום האופוזיציוני היחיד באותה ישיבה.

כבוד היושבי-ראש, כנסת נכבדה.

כיבדנו את לוי אשכול ז"ל, כאדם וכמנהיג. אף כי דרכו לא היתה דרכנו.

כיבדנוהו כאחד הנציגים הגדולים האחרונים של העליה השנייה, על חזונה הנשגב, מעשיה המפוארים וגם מחדליה הטראגיים.